

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

1	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS).....	3
2	HANKKEEN JA SUUNNITTELUALUEEN KUVAUS	3
3	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY (YVA)	4
4	SUUNNITTELUN TAVOITTEET	5
5	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
5.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
5.2	Maakuntakaava	6
5.3	Yleis- ja asemakaavat	8
5.4	Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin	11
6	LAADITTAVAT SELVITYKSET.....	13
7	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	13
8	OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN	14
8.1	Osalliset	14
8.2	Viranomaisyhteistyö.....	15
8.3	Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen	15
8.4	Valitus.....	16
9	TAVOITEAIKATAULU	16
10	YHTEYSTIEDOT	17

Paikkatietoaineistot:

- Taustakartat, peruskartat, maastokarttarasterit: ©MML 2024
- Länsi-Lapin maakuntakaava: ©Lapin liitto 2022
- Yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat: Tornion kaupungin ja Tervolan kunnan internet-sivut ja karttapalvelut 2024

1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelu-työn lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvionnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

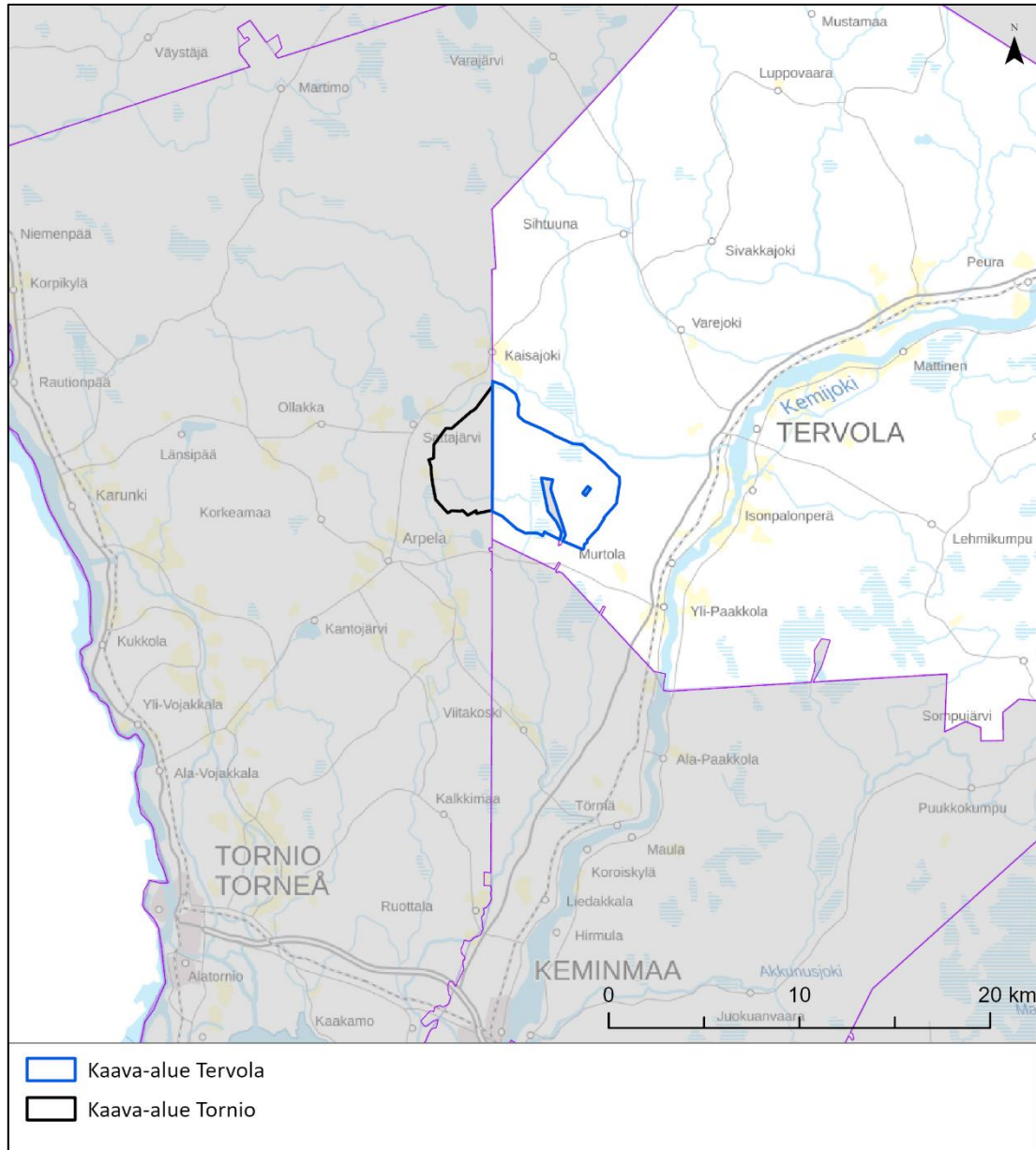
Tervolan kunnanhallitus on 24.10.2022 § 337 mukaisesti päättänyt asettaa hanketta kuvaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 9.11.-9.12 väliseksi ajaksi.

2 Hankkeen ja suunnittelualueen kuvaus

Tervolan kunnanvaltuusto on käynnistänyt 19.5.2021 (§ 47) Kuoringin alueelle tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen Myrsky Energia Oy:n kaavoitusaloitteesta. Hanke ulottuu myös Tornion kaupungin alueelle, minkä vuoksi hankkeesta laaditaan erilliset yleiskaavat sekä Tervolan Kuoringin että Tornion Vinsanmaan alueille. Tervolan kunnan Kuoringin kaava-alue rajautuu länsiosasta Tornion kaupungin rajaan. Osittain kaava-alueen ympäröimäksi jää Keminmaan kunnasta erillään oleva maa-alue kaava-alueen eteläosassa. Lisäksi alueen itäosassa on pieni Keminmaan enklaavi. Kaava-alueen pinta-ala on noin 3200 hehtaaria.

Hankkeessa suunnitellaan noin 27 tuulivoimalaa, joista noin 19 sijoittuu Tervolan kunnan alueelle. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW. Sähkönsiirto hankealueelta valtakunnan verkkoon on suunniteltu toteutettavan olemassa olevan Keminmaa-Petäjäskoski 400 kV voimajohdon rinnalla, sen itä- tai länsipuolella, olemassa olevalle Keminmaan sähköasemalle tai Viitajärvelle rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Sähkönsiirron suunnitelmista käydään keskusteluja Fingrid Oyj:n kanssa ja ne tarkentuvat hankkeen edetessä.

Etäisyydet tuulivoimaloista lähimpiin keskustaajamiin ovat: Tervola noin 8 kilometriä, Keminmaa noin 24 kilometriä, Tornio noin 25 kilometriä ja Kemi noin 25 kilometriä.

Kuva 2.1. Kaava- ja hankealueen rajaus.

Kaava-alue on pääosin metsätaloustähtössä olevaa sekametsää, siellä on myös harvapuustoisia alueita ja avosoita. Kaava-alueelle ei sijoitu merkittäviä pintavesiä. Maanpinnan korkeustaso vaihtelee noin välillä 32–65 metriä merenpinnan yläpuolella. Kaava-alueelle ei sijoitu vapaa-ajan eikä vakituista asumista.

3 Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Hankkeesta tehdään YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi samaan aikaan, kun alueelta laaditaan kaavaa. Vaikka YVA toteutetaan samanaikaisesti kaavan laatimisen kanssa, osayleiskaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) toteutetaan erillisinä prosesseina. Hankkeen YVA-menettely on Vinsanmaan ja Kuoringin alueille yhteinen.

4 Suunnittelun tavoitteet

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimaloiden ja niihin liittyvien huoltoteiden, maa-kaapeleiden ja sähköaseman rakentaminen laatimalla MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Hankkeesta laaditaan erilliset osayleiskaavat sekä Tornion kaupungin että Tervolan kunnan alueille.

5 Suunnittelun lähtökohdat

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tämän kaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen

Tehokas liikennejärjestelmä

- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

5.2 Maakuntakaava

Länsi-Lapin maakuntakaava

Kuva 5.1 Ote Länsi-Lapin maakuntakaavasta. Osayleiskaava-alueen sijainti on osoitettu kartalla sinisellä rajauksella ja hankealueen sijainti mustalla rajauksella.

Länsi-Lapin maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriön toimesta 11.9.2013 ja saanut lainvoiman KHO:n päätöksellä 11.9.2015. Kyseessä on kokonaismaakuntakaava, joka käsittää Kemi-Tornion ja Tornionlaakson seutukunnat.

Maakuntakaavassa hankealue on pääosin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Kuntaraja ja poronhoitoalueen raja jakavat hankealueen pohjois-eteläsuunnassa. Hankealue ei sisälly maakuntakaavassa tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuviin alueisiin eikä tuulivoimaloiden alueisiin. Hankealueen keski- ja lounaisosaan sijoittuu turpeenottoalueita (EOT). Maakuntakaavassa on osoitettu myös kaksi luonnonsuojelualuetta (SL), joista pienempi sijaitsee alueen länsiosassa ja suurempi keskivaiheilla. Alueen keskivaiheille on osoitettu myös kaksi arvokasta harjua tai muuta geologista muodostumaa. Hankealueen läpi on osoitettu kulkevan kaksi voimajohtoa (z), jotka yhtyvät toisiinsa noin 2 kilometrin päässä alueen reunalta koilliseen. Kuorinki-Vinsanmaan tuulivoimantuotantoalueen sähkönsiirto on suunniteltu järjestettävän maakuntakaavaan merkityn voimajohdon reittiä pitkin etelää kohti. Maaseudun kehittämisen kohdealue (mk) rajautuu hankealueeseen alueen pohjois- ja lounaisosassa.

Hankealueen läheisyydessä on lisäksi seuraavia hankkeen kannalta huomioitavia kaavamerkintöjä:

- Turpeenottoalue (EOT), lähin noin 500 metriä hankealueesta luoteeseen ja turvetuotannon suunnitteluun soveltuva alue (eot), lähin noin 1 kilometri hankealueesta pohjoiseen
- Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma, lähin noin 1 kilometri hankealueesta etelään
- Maatalousalueet (MT), lähimmillään noin 1 kilometri hankealueesta lounaaseen
- Seututie (st), lähimmillään noin 1,5 kilometriä hankealueesta etelään
- Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, lähin noin 2 kilometriä hankealueesta etelään
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde (ma), lähimmät noin 2–10 kilometriä hankealueesta itään, noin 4 kilometriä hankealueesta lounaaseen ja noin 8,5 kilometriä hankealueesta koilliseen
- Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue (mv), lähimmillään noin 3,5 kilometriä hankealueesta itään
- Kylä (at), lähin noin 3,5 kilometriä hankealueesta lounaaseen (Arpela)
- Luonnonsuojelualue (SL), lähin noin 4 kilometriä hankealueesta luoteeseen
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU), lähimmillään noin 5,5 kilometriä hankealueesta koilliseen
- Muinaismuistokohde (SM), lähin noin 6 kilometriä hankealueesta luoteeseen
- Tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuva alue (tv1), lähimmät noin 7,5 kilometriä hankealueesta länteen ja etelään

Maakuntakaavassa on osoitettu kaavamerkintöjen lisäksi yleisiä suunnittelumääräyksiä, jotka koskevat koko maakuntakaava-aluetta. Tämän osayleiskaavan kannalta huomioitavia suunnittelumääräyksiä ovat:

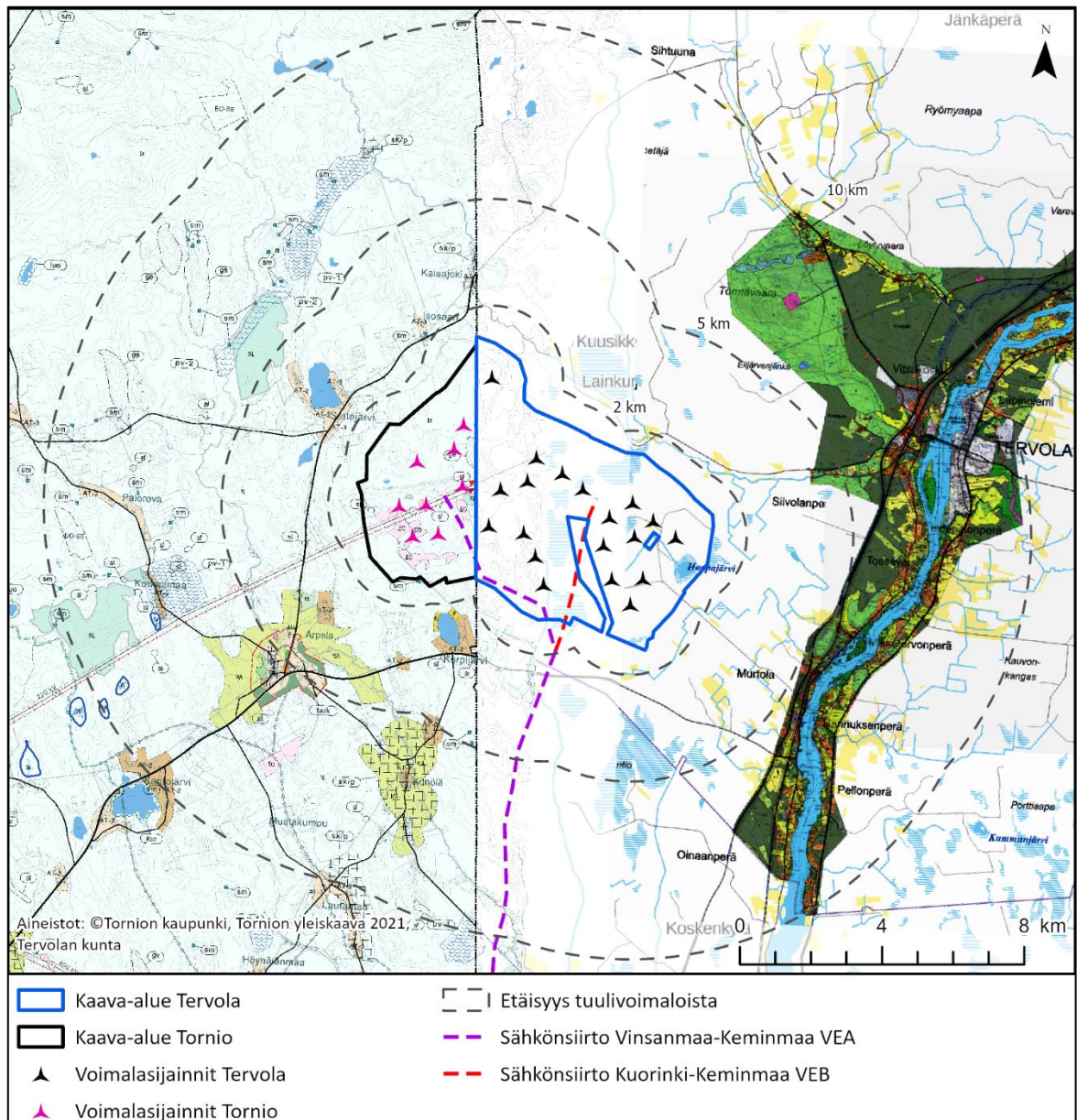
- Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.
- Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten maankohoamisrannikolla, jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

- Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.
- Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia.
- Tuulivoimaloita tai muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.
- Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on selvitettävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset ilmavalvontatutkiin ja puolustusvoimien radioyhteyksiin sekä pyydettävä Puolustusvoimien lausunto asiasta.
- Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueidenkäyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.
- Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.
- Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.
- Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa.

5.3 Yleis- ja asemakaavat

Kaava-alueella ei ole voimassa olevia yleis-, asema- tai ranta-asemakaavoja. Seuraavissa kahdessa karttaotteessa on esitetty lähistölle sijoittuvat yleiskaavat.

Kemijokivarren osayleiskaavat

Kuva 5.2. Ote Tervolan Kemijokivarren osayleiskaavoista kaava-alueen itä- ja koillispuolella ja Tornion yleiskaava 2021 on voimassa Tornion puolella hankealuetta. Kaava-alueen sijainti on osoitettu kartalla sinisellä rajauksella ja hankealueen sijainti mustalla rajauksella.

Viidestä osa alueesta koostuvat Tervolan Kemijokivarren osayleiskaavat sijoittuvat lähimmillään noin 4 kilometrin etäisyydelle kaava-alueen itä. Kaavat on hyväksytty vuosina 2002–2005. Paakkola-Ylipaakkola-osa-alueen yleiskaavaa on tarkistettu vuonna 2015 kyläyleiskaavalla, jonka ulkopuolella on voimassa aiemmin hyväksytty Paakkola-Ylipaakkola-osayleiskaava. Seuraavassa on hankkeen kannalta huomioitavia kaavamerkintöjä:

- Loma-asuntoalue (RA), lähimmillään noin 4 kilometriä kaava-alueesta itään
- Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja kulttuuriympäristö (ma-2), lähimmillään noin 4 kilometriä kaava-alueesta itään
- Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja kulttuuriympäristö (ma-1), lähimmillään noin 5 kilometriä kaava-alueesta itään

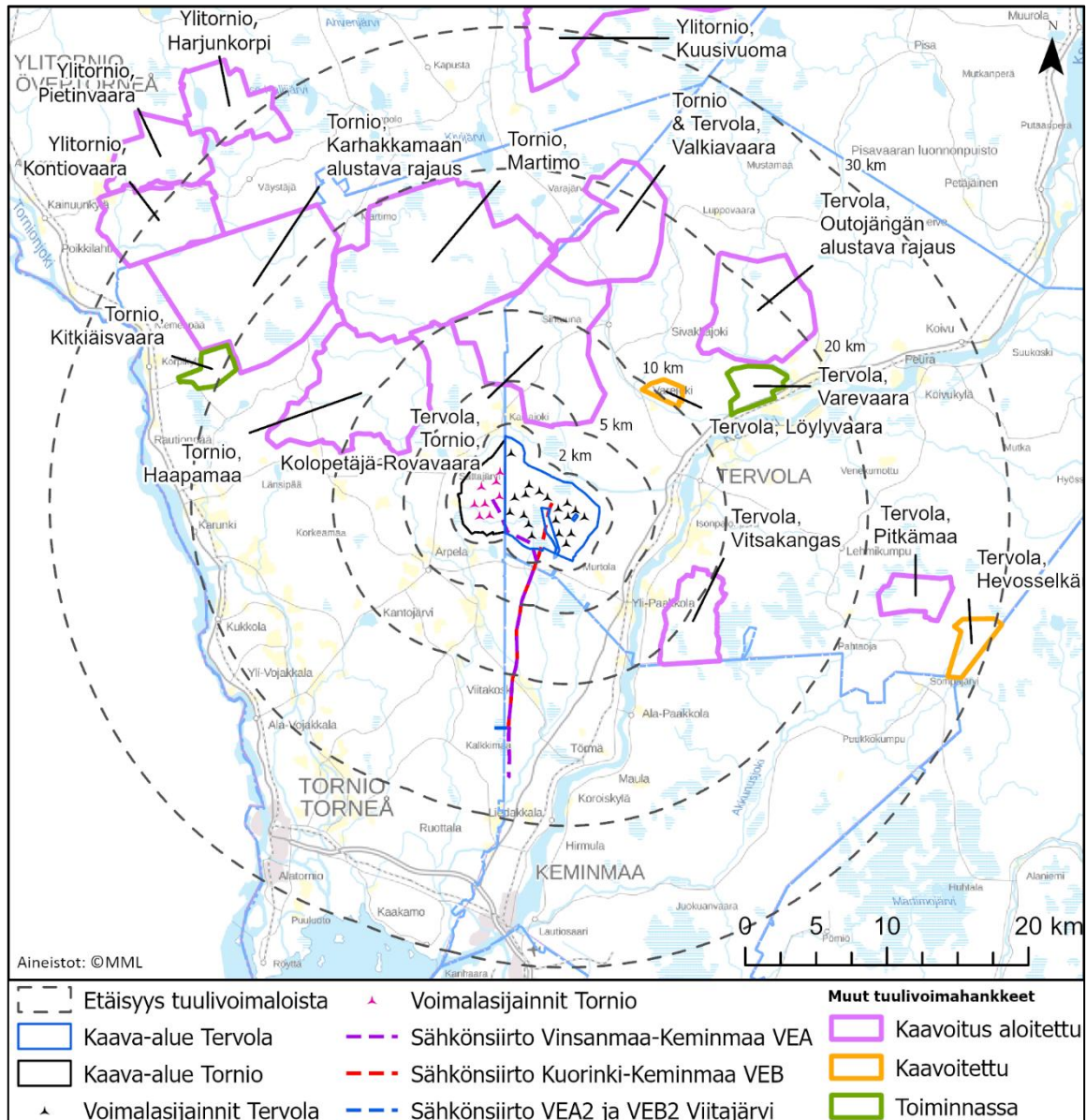
- Asumiseen tarkoitettu alue: esim. asuntoalue (A), kyläalue (AT) ja kyläalue (AT-1), jonne ei saa muodostaa uusia rakennuspaikkoja, lähimmillään noin 5 kilometriä kaava-alueesta kaakkoon

Tornion yleiskaava 2021

Kaava-alue rajautuu lännessä Tornion kaupungin kuntarajan myötäisesti voimassa olevaan Tornion yleiskaavaan 2021, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.12.2009 ja saanut lainvoiman 16.12.2010. Tornion puoleinen lähialue on yleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kuntarajaan rajautuu myös voimajohto (z) sekä voimajohdon yhteystarve ja moottorikelkkailureitin yhteystarve. Kaava-alueen lähiympäristöön on osoitettu lisäksi seuraavia kaavamerkintöjä:

- Arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostuma (ge), rajautuu osittain kaava-alueeseen
- Luonnonsuojelualue (SL), rajautuu osittain kaava-alueeseen
- Suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien tai eläinten esiintymäalue (sl), lähimmät noin 300 metriä, 1 kilometri ja 3 kilometriä kaava-alueesta länteen
- Natura 2000 -luonnonsuojelualue, rajautuu kaava-alueeseen ja noin 1,8 kilometriä kaava-alueesta länteen
- Maa-ainestenottoalue (EO), useita alueita noin 0,1–3 kilometriä kaava-alueesta länteen
- Loma- ja matkailualue, lähimmillään noin 1,5 kilometriä kaava-alueesta lounaaseen
- Suojeltava muinaisjäännös (sm), lähimmän noin 1,5 kilometriä kaava-alueesta lounaaseen ja luoteeseen
- Kehitettävä kyläalue (AT-2), lähimmät noin 1,5–3 kilometriä kaava-alueesta lounaaseen
- Kyläalue (AT-3), lähimmät noin 1,5 kilometriä kaava-alueesta luoteeseen, 2 kilometriä kaava-alueesta pohjoiseen ja 3,5 kilometriä kaava-alueesta länteen
- Paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö (sk/p), lähimmät noin 2 kilometriä kaava-alueesta pohjoiseen ja 5 kilometriä kaava-alueesta etelään
- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (sk/m) Arpelan kyläalueella, noin 6,1 kilometriä kaava-alueesta lounaaseen
- Kehitettävä palvelukylä (AT-1), lähimmillään noin 5,5 kilometriä kaava-alueesta lounaaseen

5.4 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

Kuva 5.4. Kaava- ja hankealue suhteessa lähiseudun (noin 30 kilometrin säde) tuulivoimahankkeisiin (3.12.2024).

Kuorinki-Vinsanmaan tuulivoimahankealueen lähiympäristön muita tiedossa olevia tuulivoimahankkeita on kartoitettu 30 kilometrin etäisyydeltä. Lähimmät tuotannossa olevat tuulivoimalat sijoittuvat Tervolan Varevaaran ja Tornion Kitkiäisvaaran tuulivoima-alueille. Varevaara sijoittuu noin 13 kilometrin etäisyydelle ja Kitkiäisvaara noin 20 kilometrin etäisyydelle Kuorinki-Vinsanmaan kaava-alueesta. Kaava-alueen lähiseudulle, Tervolan kunnan alueelle sijoittuu lisäksi kaksi kaavoitettua, mutta vielä rakentumatonta tuulivoima-alueutta. Löylyvaaran tuulivoima-alue noin 9 kilometrin etäisyydelle ja Hevosselän tuulivoima-alue noin 27 kilometrin etäisyydelle Kuorinki-Vinsanmaan kaava-alueesta.

Kaavoitettujen tuulivoima-alueiden lisäksi esisuunnittelussa olevia suunnittelualan lähiseudulle sijoittuvia tuulivoimahankkeita on sekä Tornion kaupungin, että Tervolan kunnan alueilla. Tornion kaupungin alueelle sijoittuvia esisuunnittelussa olevia hankkeita ovat Martimo, Karhakkamaa, Valkiavaara, Haapamaa sekä Kolopetäjä-Rovavaara Tervolan ja Tornion alueelle. Tervolan kunnan

alueelle sijoittuvia esisuunnittelussa olevia hankkeita ovat Outojänkä, Vitsakangas, Pitkämaa ja Valkiavaara.

Hankkeesta vastaavan tiedossa olevat toiminnoissa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet 30 km säteellä Kuorinki-Vinsanmaan suunnittelualueesta on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 5-1).

Taulukko 5-1 Toiminnoissa ja suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet 30 kilometrin säteellä Kuorinki-Vinsanmaan hankkeesta.

Hanke	Laajuus	Tila	Etäisyys (noin)
Toiminnoissa olevat tuulivoiman tuotantoalueet lähialueella			
Varevaara, Tervola	10 voimalaa	tuotannossa	13 km
Kitkiäisvaara	8 voimalaa	tuotannossa	20 km
Suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet			
Kolopetäjä-Rovavaara, Tervola & Tornio	enintään 78 voimalaa	kaavoitus aloitettu	2 km
Haapamaa, Tornio	enintään 56 voimalaa	kaavoitus aloitettu	5 km
Martimo, Tornio	enintään 73 voimalaa	kaavoitus aloitettu	10 km
Löylyvaara, Tervola	3 voimalaa	kaavoitettu	10 km
Valkiavaara, Tervola & Tornio	enintään 37 voimalaa	kaavoitus aloitettu	13 km
Outojänkä, Tervola	enintään 36 voimalaa	kaavoitus aloitettu	14 km
Karhakkamaa, Tornio	enintään 48 voimalaa	kaavoitus aloitettu	16 km
Vitsakangas, Tervola	17 voimalaa	kaavoitus aloitettu	7 km
Pitkämaa, Tervola	enintään 11 voimalaa	kaavoitus aloitettu	21 km
Kuusivuoma, Ylitornio	40–80 voimalaa	kaavoitus aloitettu	24 km
Kontiovaara, Ylitornio	enintään 30 voimalaa	kaavoitus aloitettu	25 km
Hevosselkä, Tervola	6 voimalaa	kaavoitettu	26 km
Harjunkorpi, Ylitornio	enintään 29 voimalaa	kaavoitus aloitettu	27 km
Pietinvaara, Ylitornio	enintään 30 voimalaa	kaavoitus aloitettu	28 km

Tervolan kunnan alueella on Suhangon kaivospiirin alue kunnan itärajalla ja sen yhteydessä on voimassa oleva malminetsintäalue. Kunnan etelärajalla osittain Tervolan kunnan puolella on myös toinen voimassa oleva malminetsintäalue. Lisäksi useille alueille haetaan malminetsintälupaa (Kaivosrekisterin karttapalvelu).

Kaava-alueen ympärillä, useiden kuntien alueilla on meneillään Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeita. Yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmänsä Rovaniemen Petäjäskosken sähköaseman ja Vaalan Nuojuankankaan välisen Petäjäskoski-Nuojuankangas-voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta tammikuussa 2022. Kyseessä on 400+110 kV voimajohto, jonka pituus on reittivaihtoehdosta riippuen 210–215 kilometriä (Fingrid Oyj 2023a).

Keminmaa-Tornionjoki -voimajohtohanke sijoittuu Kuorinki-Vinsanmaan hankkeen länsi- ja lounaispuolelle, yli 25 kilometrin etäisyydelle. Keminmaa-Tornionjoki on 48 kilometrin mittainen 400 kV voimajohto ja Fingrid Oyj on jatkanut hankkeen jatkosuunnittelua yhteysviranomaisen antaman perustellun päätelmän pohjalta (Fingrid Oyj 2023b).

Keminmaa-Pyhänselkä -voimajohtohanke sijoittuu Kuorinki-Vinsanmaan hankkeen eteläpuolelle. Kyseessä on 400+110 kV voimajohto, joka on edennyt jatkosuunnitteluun yhteysviranomaisen antaman perustellun päätelmän pohjalta (Fingrid Oyj 2023c).

6 Laadittavat selvitykset

Kaavoituksen kanssa samaan aikaan tehdään YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Kaavassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia sekä YVA:n yhteydessä tehtäviä selvityksiä, jota ovat mm.

- Meluselvitys
- Maisemaselvitys
- Selvitys varjostusvälkkeestä
- Näkymisalueanalyysi
- Kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä
- Arkeologinen selvitys
- Luontoselvitykset
 - Lintujen kevät- ja syysmuuton seuranta
 - Pöllöjen soidinselvitys
 - Metson soidinpaikkaselvitys
 - Viitasammakkoselvitys
 - Pesimälinnustoselvitys
 - Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys
 - Lepakkoselvitys

7 Vaikutusten arviointi

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti. Tuulivoimalat vaikuttavat ympäristöönsä muuttamalla maisemaa sekä tuottamalla ääntä ja välkettä. Tuulivoimarakentamisella voi olla vaikutuksia luonnonarvoihin ja ihmisten elinoloihin.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, melu-, kulttuuriympäristö-, välke- ja ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia ihmisiin. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi liikenteeseen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavin osin myös seudullisesti. Vaikutusten arviointi perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksiin ja tehtyihin selvityksiin.

Kullakin vaikutustyyppillä on erilainen vaikutusalueensa. Osa vaikutuksista rajoittuu aivan tuulivoimaloiden rakennuskohteiden läheisyyteen. Osa vaikutuksista, kuten maisema- ja linnustovaikutukset, saattavat ulottua laajemmalle alueelle. Arvioinnissa hyödynnetään ympäristöministeriön laatimaa ohjeistusta tuulivoimarakentamisesta ja sen vaikutusten arvioinnista.

8 Osallistuminen ja tiedottaminen

8.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaan kaavojen valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (MRL 62 §).

MRL 62 § mukaan osallisia ovat kaava-alueiden ja sen vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat, alueella toimivat yritykset ja elinkeinon harjoittajat ja työssäkäyvät eli kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaavat saattavat huomattavasti vaikuttaa.

Osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään. Näitä ovat ainakin:

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset:

- Kaavan vaikutusalueen asukkaat
- Kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- Yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Virkistysalueiden käyttäjät
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat
- Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- Elinkeino harjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Näitä ovat ainakin:

- Neova Oy
- Fingrid Oyj
- Digita Oyj
- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj
- DNA Oyj
- Tornionlaakson Sähkö Oy
- Tervolan Energia ja Vesi Oy
- Tervolan Palveluverkot Oy
- Kaakamon Tietoverkko-osuuskunta
- MTK-Alakemijoki ry
- Metsänhoito yhdistys Lappi
- Finavia Oyj
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Suomen Erillisverkot Oy
- Lapin luonnonsuojelupiiri ry
- Lapin luonnonsuojeluliitto, Tornion luonnonsuojeluyhdistys
- Tervolan Riistanhoito yhdistys
- Tornion Riistanhoito yhdistys
- Louen Erämiehet ry
- Kaisajoen Erä ry

- Kitin Kaatajat ry
- Sattajärven Erä
- Paakkolan metsästysyhdistys ry
- Törmävaaran Eräveikot ry
- Koivun kylät ry
- Louen kyläyhdistys ry
- Paakkolan kyläyhdistys ry
- Sattajärven kyläyhdistys ry
- Varejoen kyläyhdistys ry
- Paliskuntain yhdistys
- Palojärven paliskunta
- Lohijärven paliskunta
- Muut mahdolliset yritykset ja yhteisöt

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Tervolan kunnanhallitus ja -valtuusto sekä lautakunnat
- Naapurikunnat (Tornio, Ylitornio, Keminmaa, Ranua, Rovaniemi ja Simo)
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY
- Lapin liitto
- Tornionlaakson museo (Tornionlaakson ja Meri-Lapin alueellinen vastuumuseo)
- Lapin aluehallintovirasto AVI
- 3. Logistiikkarykmentti
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
- Väylävirasto
- Lapin Pelastuslaitos
- Metsähallitus
- Metsäkeskus
- Ilmatieteen laitos

8.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavamenettelyn yhteydessä pidetään viranomaisneuvottelut kaavan valmisteluvaiheessa ennen valmisteluaineiston nähtävilläoloa ja tarvittaessa toinen kaavan ehdotusvaiheessa kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen (MRL 66.2 §, MRA 18 §).

8.3 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osayleiskaavan vireilletulosta, kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan Tervolan alueella kunnan internetsivuilla www.tervola.fi → Asuminen ja rakentaminen → Kaavoitus sekä Tervola-lehti -paikallislehdessä.

Nähtävilläoloaikoina osalliset voivat esittää mielipiteitään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos). Kaavaehdotuksesta voi tehdä kirjallisia muistutuksia. Hankkeen aikana järjestetään yleisötilaisuudet OAS-, kaavan valmistelu- ja kaavaehdotusvaiheessa. Tarvittaessa yleisötilaisuudet järjestetään etäyhteyksin.

Hankkeen YVA:n yhteydessä järjestetään asukaskysely.

Kaavoitukseen liittyvä materiaali on nähtävillä Tervolan kunnassa (Keskustie 81) sekä kunnan internet-sivuilla www.tervola.fi. → Asuminen ja rakentaminen → Kaavoitus.

Tornion puoleista yleiskaavaa koskeva materiaali on saatavilla Tornion kaupungintalolla (Suensaa-renkatu 4) sekä kaupungin internet-sivuilla www.tornio.fi. Asuminen ja ympäristö → Kaavat ja kaupunkisuunnittelu.

Kaavan vireilletulo

Kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kunnan nettisivuilla. OAS asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin siitä pyydetään lausuntoja ja osallisilla on mahdollisuus lausua siitä mielipiteensä.

Kaavan valmisteluvaihe

Kaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kunnan nettisivuilla. Kaavan valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos, kaavaselostus, tarvittavat selvitykset) asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin siitä pyydetään lausuntoja ja osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä (MRA 30 §:n mukainen kuuleminen).

Kaavaehdotusvaihe

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi (MRL 65 §, MRA 19 §). Nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella. Kaava-aineisto on nähtävillä myös sähköisesti internetissä. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausuntoja ja osalliset voivat esittää siitä mielipiteensä (muistutuksen).

Kaavan hyväksyminen

Kaavan hyväksyy kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen kunnanvaltuusto. Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskusta, Lapin liittoa ja niitä, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet. Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan Tervolan kunnan nettisivuilla ja Tervola-lehti-paikallislehdessä (MRA 93 §).

8.4 Valitus

Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus valittaa Tervolan kunnanvaltuuston päätöksistä hallinto-oikeuteen.

9 Tavoiteaikataulu

Osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	1–12/2022
Kaavan valmisteluvaihe (kaavaluonnos)	8/2023–7/2024
Kaavaehdotusvaihe	10/2024–1/2025
Kaavan hyväksyminen	5–6/2025

Kaavoituksen kanssa rinnakkain tehdään YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tarkoituksena on, että prosessit etenevät rinnakkain, ja yleisötilaisuuksissa kerrotaan sekä YVA:n että kaavan tilanteesta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
YVA-ohjelman laadinta	2–9/2022
YVA-ohjelma nähtävillä ja yhteysviranomaisen lausunto	10/2022–2/2023
YVA-selostuksen laadinta	8/2023–4/2024
YVA-selostus nähtävillä ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä	5–9/2024

10 Yhteystiedot

Tervolan kunta

Kunnanjohtaja, Mika Simoska
puh. 040 506 2928
mika.simoska@tervola.fi

Tekninen johtaja, Janne Pekkarinen
puh. 0400 466 705
janne.pekkarinen@tervola.fi

Kaavaa laativa konsultti

Sitowise Oy
Maankäytön suunnittelija, Ins. YAMK (YKS 700) Sanna Matkaselkä
Voudintie 3
90400 OULU
puh. 044 427 9931
sanna.matkaselka@sitowise.com

Hankevastaava

Myrsky Energia Oy
Hankekehityspäällikkö, Eevis Metsola
puh. 040 729 8181
eevis@myrsky.fi

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaava-aineistoista

Mahdolliset lausunnot ja mielipiteet jätetään osoitteeseen:

Tervolan kunta
Keskustie 81
95300 TERVOLA

tai sähköpostitse osoitteeseen tervolan.kunta@tervola.fi.